

Oslo, 25. mars 2020

Til
Statsministerens kontor
Finansminister Jan Tore Sanner
Samferdselsminister Knut Arild Hareide

Kopi
Transport- og kommunikasjonskomiteen på Stortinget

Strakstiltak i jernbanesektoren

Innledning

Koronaviruset gir store konsekvenser i hele samfunnet, også i jernbanesektoren. Persontrafikken med tog er drastisk redusert, med tilhørende inntektstap for togselskapene. I godstrafikken er det fortsatt stor aktivitet, men det er usikkerhet også her siden aktiviteten i andre deler av samfunnet reduseres ytterligere. Jernbanealliansen mener det er viktig at togselskapene sikres tilstrekkelig økonomisk kompensasjon.

Redusert togtrafikk og behov for økonomiske mottiltak tilsier at det bør bevilges ekstra midler til forsert banevedlikehold og gjennomføring av tiltak som styrker godstransporten på bane. Her er etterslepet stort, og vi snakker om tiltak som vil gi økt aktivitet i anleggssektoren og samtidig bidra til å oppnå transportpolitiske mål.

Tiltak overfor togselskapene

Persontogtrafikken har falt dramatisk, og dette er også ønskelig for å begrense videre smitte. Likevel er det nødvendig å opprettholde et transporttilbud for dem som ikke kan jobbe hjemme. Siden persontransport med tog utføres i form av såkalte nettokontrakter, blir det selskapene som mister inntekter når trafikken reduseres. Jernbanealliansen ber regjeringen sikre persontogselskapene en nødvendig kompensasjon for inntektsbortfallet.

Aktørene innen godstransport på jernbane har slitt økonomisk i mange år, til tross for det politiske målet om å flytte 30 prosent av godstransportene på vei over 300 km til sjø og bane. Inntil videre har koronaviruset ikke slått negativt ut for godstransport på bane, men det er usikkert hva som vil skje framover dersom aktivitetsnivået i næringslivet reduseres ytterligere. Jernbanealliansen etterlyser derfor en ordning som vil sikre godstogselskapenes økonomi dersom inntektene faller.

Sysselsettingstiltak

Jernbanealliansen sendte 30. januar sitt innspill til regjeringens arbeid med statsbudsjettet for 2021. Hovedbudskapet der var å løfte vedlikehold og godstiltak opp på det nivået som er angitt i Jernbanedirektoratets handlingsprogram og i tillegg ta igjen en del av etterslepet som følge av manglende bevilgninger i 2018, 2019 og 2020. Vi ba om følgende, sett i forhold til vedtatt budsjett for 2020:

- En ekstra milliard til vedlikehold
- En ekstra milliard til godstiltak

Vi mener at det nå er riktig å forsere denne innsatsen og komme i gang med ekstra tiltak så raskt som mulig. Vi merker oss at Bane NOR vurderer å trappe opp den type vedlikehold som kan organiseres på ganske kort varsel, som et resultat av at det vil berøre færre passasjerer når persontrafikken er nede på et svært lavt nivå. Vi vil imidlertid føye til at det er viktig å sikre godstransportenes behov når en slik ekstra vedlikeholdsinnsats skal planlegges.

Årsaken til at vi prioriterer vedlikeholdet høyt, er at etterslepet her er økende. I NTP 2018–2029 er det satt som mål at vedlikeholdsetterslepet skal reduseres med en tredel innen utgangen av tolvårsperioden (2029). Regjeringens budsjettproposisjon for 2020 (side 164) viser imidlertid at etterslepet vil øke med 1,3 mrd. kroner innen utgangen av 2020 til om lag 21,5 mrd. kroner dersom avtalt minimumsnivå på fornyelse legges til grunn. Et slikt scenario er svært bekymringsfullt. Det er altfor mange forsinkelser og innstillinger i togtrafikken, og et godt vedlikeholdsnivå for banenettet er en forutsetning for å få gjort noe med dette. Bevilgningen til vedlikehold i 2020 ligger om lag 540 mill. kroner lavere enn hva Jernbanedirektoratet har lagt til grunn for 2020 i sitt handlingsprogram. I tillegg er det et akkumulert etterslep fra 2018 og 2019.

Det andre feltet vi mener er viktig å prioritere, også på kort sikt, er som nevnt godstransportene på bane. For å oppnå målet om transportoverføring er det nødvendig med investeringer som sikrer mer kostnadseffektiv drift. I Jernbanedirektoratets fastsatte handlingsprogram for oppfølging av Nasjonal transportplan er det satt av 815 mill. kroner til spesifikke godstiltak i 2020, men bevilgningen er på bare på 448 mill. kroner. Det er bekymringsfullt og bidrar ikke til nødvendig effektivisering av terminaler og togdrift. Bevilgningene i 2020 må som et minimum løftes opp på det nivået som er angitt i handlingsprogrammet, noe som kan gi økt aktivitet i anleggsbransjen og samtidig bidra til økt lønnsomhet i en bransje som er viktig for å redusere trafikkulykker, veislitasje og CO₂-utslipp.

Om Jernbanealliansen

Jernbanealliansen består av ni organisasjoner som ønsker å fremme jernbanen i Norge. Alliansens formål er å arbeide for økte bevilgninger til utbygging av jernbaneprosjekter og opprustning av det eksisterende jernbanenettet. Jernbanealliansen består av:

- Arbeidsgiverforeningen Spekter
- Framtiden i våre hender
- Landsorganisasjonen i Norge (LO)
- LO Stat
- Natur og Ungdom
- Naturvernforbundet
- Norsk Jernbaneforbund
- Norsk Lokomotivmannsforbund
- Trygg Trafikk

Med vennlig hilsen

Holger Schlaupitz
styreleder